

Viikingihuvilised kohtusid taas muinasfestivalil

FOTOD: Olev Luik / Neil Savi / Viikingite küla

ASKUR ALAS

Harju Elu
ajakirjanik

16.–18. veebruaril toimus Viikingite külas Saulas järjekordne viikingifestival, mille programmis oli mõõgavõitlus, vibulaskmine, viikingiturg, tulesöömise töötuba, harivad loengud ja vägev tuleshow.

Viikingite Talvetrall on pika traditsiooniga ajaloo huviliste inimeste kokkusaamine, kus põhirõhk on Eesti viikingiajal. Talvetrall toob kokku tõsised viikingiaja taaskehastajad, ajaloo huvilised ning ka kõik teised, kes tahavad aimu saada viikingite elust, kommetest, moest. Tänavu toimus üritus juba 14. aastat järjest.

„Osalejate hulgas oli inimesi erinevatest võitlusklubidest, külalisi oli saabunud ka Norrast ja Lätist. Tõsi – mõõgavõitlejaid on jäänud vähemaks – vanemad tegijad on ära väsinud ja ei viitsi võidelda, kuid samas oli meil rekordarv vibulaskjaid,“ ütles Viikingite küla asutaja Steve Hindrekson.

Talvetrallil esinesid loengutega ajaloolased, käsitöölised ja spetsialistid Indrek Jets, Marge Konsa, Ragnar Saage, Karin Rannaäär, Kristo Siig, Margarita Gadalsina, Edvards Puciriuss, Haldi Ellam, Raivo Ird ja Janek Ojasaar.

Pärast võitlusi, loenguid ja pidulikku söömingut olid juba saanud kuumaks köetud. „Korralikus suitsusaunas viheldes tulevad ikka head ja uuenduslikud mõtted. Nii ka seekord – lähitulevikus võib ilmalvastust näha nii mõnigi uus uurimustöö näiteks Eesti viikingiaja erinevatest odaotstest ja nende meisterdamisel kasutatud erinevatest tehnikatest,“ rääkis Hindrekson.

Rajatud on vinge ekspositsioon

Tänaseks on Hindrekson tekitanud viikingikülla Põhja-Ees-

HEA TEADA

Viikingite küla tegemisi

- 21. aprillil Viikingite kevadine vibuturniir. Algusega kell 12.00, kaasas kolm noolt ja vibu. Saab ka kohapeal rentida.
- 20. mai – 7. juuni kell 9.30 / 12.00: muinasjutuline seiklus Viikingite külas lastele (ettevõetud gruppidele)
- 25. mail ja 1. juunil kell 13.00: Viikingite külas seiklusprogramm peredele.
- Vaata lisaks: viikingitekylla.ee, viikingifestival.ee.

Talvetralli haripunktiks oli äge tuleshow.

Linnakse ammukujulise sõle suurus näitab, et see pidi kuuluma tähtsatele ja jõukale mehele.

Viikingiküla püsiekspositsioonil on väljas luksuslike relvade replikad – hõbe ja kullatis või kuldne pronks ning keeruline ornament on sõjamehi uhkelt esile tõstnud.

11. sajandi keskel löid eestlased tagasi Vana-Vene riigi rünnakud meie aladele, peatades sellega Bütsantsi kirikuvõimu laienemise läände. Selle võiduga algas eestlaste kuldaeg või õigemini hõbeaeg.

ti suurima viikingiteemalise ajaloolise püsiekspositsiooni, mille loomisele on oma panuse andnud tuntud Eesti ajaloolased, käsitöölised ja spetsialistid.

Teemat avavad põhjalikud infostendid. Säravamateks eksponaatideks on kolme Salme viikingimatuuse vägevamast mõõgast tehtud täpsed koopiad, mille valmistas Soome sepp ja ajaloolane Mikko Moilanen.

Üks neist on nn kuningas-ehk sõrmusemõök, mis oli Salme laevamatuses kõige peale maetud mehe juures, kelle suust leiti mängunupp, mis kujutab endast kuningat tolle aegses populaarses lauamängus hnefatafl. Ajaloodoktor Jüri Peets on öelnud, et tegemist on olnud väga jõuka mehega, võib-olla isegi kuningaga.

2008. ja 2010. aastal Salmelt välja kaevatud viikingilaevadest leiti kokku 41 mehe matust, kellel olid väga sarnased geneetilised juured. Enamik neist olid pärit Mälari järve kandist praeguse Stockholmist lähedalt. Neli neist olid vennad

naatide seas välja ka Linnakse sõle koopiat. „See oli nii suur, ilus ja kallis, et pidi omal ajal olema nagu Lamborghini,“ muigas viikingiküla pealik.

Muinas-eestlased olid jõukad

HEA TEADA

Viikingiküla uus püsiekspositsioon

Tänu Ida-Harju koostöökojale ja Leaderi programmile valminud püsiekspositsioonil on viis põhiteemat:

- Kukruse emand – Haldi Ellam, Eduards Puciriuss, Anu Ansu, Riina Rammo;
- Rävåla sõdalane – Indrek Jets, Eduards Puciriuss, Neil Savi;
- Maidla muinaskalmed – Neil Savi, Toomas Mägi, Indrek Jets, Mati Mandel, Ivar Leimus, Arne Vaik;
- Salme laevmatus – Marge Konsa, Jüri Peets, Mikko Moilanen, Karmo Kiilman, Viesturs Aboltinš;
- Eestlaste muistne vabadusvõitlus – Raivo Ird.

ning neist eristub üks, kellele oli kaasa pandud suur ja uhke poolväärisviidega mõök.

Hindreksoni sõnul on see isegi haruldasem kui kuningamõök, sest kullaga on tera sisse inkrusteeritud ornamendid ja mõõganupul on granaadid, mis lausa Sri Lankalt pärit. Ka kaal on sel mõõgal märksa suurem kui keskmiselt – mõõga koopiat kaalub 1,9 kg, tavaline mõõga kaal on 1–1,2 kg. Mõõga omaniku lähisugulane oli maetud kohe kuninga kõrvale.

Kolmas mõök on samuti vägev, damasseeritud terasest, aga mitte nii uhke kui teised.

Hindrekson toob ekspo-

11. sajandi keskel löid eestlased tagasi Vana-Vene riigi rünnakud meie aladele, peatades sellega Bütsantsi kirikuvõimu laienemise läände. Selle võiduga algas eestlaste kuldaeg või õigemini hõbeaeg.

Muinas-eestlased olid jõukad

Üks väljapaneku autoritest, Raivo Ird kirjutab, et 11.–12. sajandi muinas-eestlaste võid pidada kõige edukamaks ja rikkamaks rahvaks Läänemere ääres. Tõsi, ametlik viikingiaeg oli siis lõppenud, kuid tegelikult kestis see meie kandis edasi. Samamoodi, nagu see algas varem – Salme viikingilaeva leid nihutab viikingiaja alguse pool sajandit varasemasse aega, aastasse 750.

„11. sajandi keskel löid eestlased tagasi Vana-Vene riigi rünnakud meie aladele, peatades sellega Bütsantsi kirikuvõimu laienemise läände. Selle võiduga algas eestlaste kuldaeg või õigemini hõbeaeg,“ seisab näituse tekstis. Ka on 11. ja 12. sajandi vahetusest Eestist teada enam kui 80 Ojamaa (Gotland) hõbemüntidest koosnevat aaret, mida on rohkem kui kõikidest meie naabermaadest kokku. Eestist on leitud ka Euroopa suurim viikingiaegne Bütsantsi müntide aare.

Toonase rikkuse allikas oli nähtavasti raud, mida toodeti peamiselt soomaagist. Ajavahemikus 12.–14. sajandini toodeti Eesti aladel kokku (ainuüksi päris kindlalt tõendatavate arheoloogiliste andmete põhjal) u 4000 tonni rauda, millega võidi sellel ajal katta miljoni inimese rauavajadus. Vähemalt pool toodetud rauast veetigi tõenäoliselt välja, peamiselt Ojamaale, kirjutab Ird.

Viikingiküla ja selle ürituste üks eesmärke ongi ümber lükata vildakas kuvand, justkui oleks eestlaste vilets orjarahvas. Steve Hindreksoni sõnul on meie kunagised vaenlased pidanud meid viikingiteks ja on seda ise maininud mitmetes saagades ja kroonikates. „Meie noortele vaja lugusid oma esiisadest, mis kanduvad põlvest põlve edasi. See on meie rahvuse ja identiteedi üks alustaladest. Seetõttu on viikingifestivalile teretulnud kõik huvilised,“ ütles viikingiküla pealik. ♦

HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIT

Kohaliku omaalgatuse programmi 2024. aasta kevadvoor on avatud.

TAOTLUSTE ESITAMISE TÄHTAEG ON
1. APRILL KELL 16.30.

Programmi eesmärk on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine. Programmi eesmärgi saavutamiseks elluviidavaid tegevusi toetatakse kahe meetme kaudu:

MEEDE „KOGUKONNA ARENG“, millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevdamise ja tõhusama koostöö tekkesse. Maksimaalne toetus on 2500 eurot.

MEEDE „INVESTERINGUD JA KOGUKONNATEENUSTE ARENDAMINE“, millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse. Maksimaalne toetus on 4000 eurot.

Omafinantseeringu minimaalne määr on 10% projekti abikõlblikest kuludest (kogumaksumusest).

Toetuse taotlejaks saavad olla programmi määruse nõuetele vastavad ja avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, mille liikmeks või asutajaks ei ole riik ega kohalik omavalitsus ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole.

Toetuse taotleja peab tegutsema küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumis kogukonna huvides, välja arvatud järgmised erandid:

- Tallinna linna puhul toetatakse ainult linnasisese asumis kogukonna huvides tegutsevaid ühendusi;
- koguduste puhul saavad taotlejaks olla kogudused, mis tegutsevad põhikirja järgi koguduse liikmetest laiema sihtgrupi huvides;
- küla-, aleviku- ning asumiselside poolt asutatud omavalitsuse piire ületavad ühendused.

Täpsem info HOLi kodulehel <https://www.hol.ee/374>

KOGUKOND
ON OLULINEKOP
KOHALIKU
OMAVALITSUSE
PROGRAMM

Lisainfo: Maret Välja,
telefon +372 507 7450,
e-post maret.valja@hol.ee

RAE VALLA-VALITSUS TEATAB

Kutse täiendavale avaliku väljapaneku tulemuste avalikule arutelule (Järveküla Laasi kinnistu kovID DP1111)

Detailplaneering on algatatud Rae Vallavalitsuse 24.11.2020 korraldusega nr 1581 ning vastu võetud Rae Vallavalitsuse 09.05.2023 korraldusega nr 971.

Planeeritav ala asub Järveküla keskosas, Kindluse tee ääres, väljakujunenud väikealade piirkonnas. Juurdepääs planeeritavale alale on avalikult kasutatavalt Kindluse teelt läbi Maidu tee. Planeeringuala suurus on ligikaudu 6,5 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on muuta senine sihtotstarve maatulundusmaast elamumaaks ning seda teenindavateks üldkasutatavaks maaks ja transpordimaa kinnistuteks ning määrata chitus- ja hoonestustingimused, juurdepääsud, tehnovõrgud ja haljastus.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Rae Vallavalikoguga 21.05.2013 otsusega nr 462 kehtestatud Rae valla üldplaneeringuga, kus planeeringuala maakasutuse juhtotstarbeks on perspektiivne elamumaa.

Järveküla Laasi kinnistu ja lähiala detailplaneering (kovID DP1111) täiendav kaasamine toimub 06.12.2023-19.12.2023. Täiendava kaasamise jooksul esitati detailplaneeringu kohta arvamusi. Detailplaneeringu täiendava avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 28.03.2024 kell 15.00 Jüri alevikus Aruküla tee 9 Rae Kultuurikeskuse kohvikus. Palume oma osavõtt avalikust arutelust registreerida e-posti aadressil info@rae.ee. Detailplaneeringu menetlust puudutava informatsiooniga ja dokumentidega on võimalik tutvuda https://map.rae.ee/dp/DP1111/Avalik_valjapanek.

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad,
palke ja paberipuitu, küttepuitu ja
raidmeid

Tel 50 19 257
e-post eesiti@metsagroup.com
www.metsaforest.com/ee

